

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
„Проф. д-р Параскев Стоянов“

Ул. „Марин Дринов“ 55, Варна 9002, България
Тел.: 052/ 65 00 57, Факс: 052/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

MEDICAL UNIVERSITY - VARNA
„Prof. Dr. Paraskev Stoyanov“

55, Marin Drinov Str., 9002 Varna, Bulgaria
Tel.: +359 52/ 65 00 57, Fax: + 359 52/ 65 00 19
e-mail: uni@mu-varna.bg, www.mu-varna.bg

ФАКУЛТЕТ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

Утвърждавам:
Декан: (Доц. Д-р **Георги Напанчев, д.м.**)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

по
„Медицинска психология“

Специалност	Дентална медицина
Образователно – квалификационна степен	Магистър
Организационна форма на обучение	Редовна
Аудиторна заетост (Л/СУ)	30 (15/15)
Извънаудиторна заетост	30
Кредити (ECTS)	2
Вид на дисциплината	Задължителна
Семестър, в който се провежда обучението	IV
Семестър, в който се провежда изпита	IV
Изготвил	Проф. д-р Петър Петров, д.м.н.

Варна, 2026 г.

АНОТАЦИЯ

Цел на учебната дисциплина	Цел на преподаването на дисциплината Медицинска психология е да подготви студентите за пълноценен, ориентиран към личността контакт с пациента. Да разгледа основни психологични понятия на общата психология и психологията на личността. Да въведе студентите в постиженията на съвременната медицинска психология. Да разгърне способностите им за осъществяване на терапевтичен контакт с пациента и осъществяване на психологична помощ в болнична и извънболнична среда. Дисциплината е в обем от 15 часа лекции и 15 часа упражнения. Текущия контрол и оценката на знанията се осъществява чрез разглеждане на казуси в писмен вид и посредством семестриален изпит.
-----------------------------------	---

Резултати за студентите в края на курса на обучение:

Знания	• Да демонстрират познаване на основните концепции, теоретични перспективи, емпирични открития и исторически тенденции в психологията. • Да уважават и използват критично и творческо мислене, скептично проучване и, когато е възможно, научен подход за решаване на проблеми, свързани с поведението и психичните процеси. • Да разпознават, разбират и уважават сложността на социокултурното и международно многообразие.
Умения	• Да могат да преценяват доказателства, да толерират неяснота, да действат етично и да отразяват други ценности, които са в основата на медицинската психологията като дисциплина. • Да разбират и прилагат психологически принципи към лични, социални и организационни проблеми. • Да могат да общуват ефективно в различни формати.
Компетенции	Грижа за пациентите, която е състрадателна, подходяща и ефективна за лечение на здравословни проблеми и за промоция на здравето. - o Да събират важна и точна информация за пациента. - o Да консултират пациентите и членовете на семейството им. - o Да познават индикациите за процедури/оценки. - o Да описват процедурата/оценката на подходящ за пациентите и лицата, полагащи грижи за тях, език.

- o *Да разбират въздействието на процедурата върху пациентите и семейството им.*
- o *Да извършват процедурите/оценките по начин, който осигурява максимален комфорт на пациента.*

Медицински познания за утвърдените и развиващите се биомедицински, клинични и сродни (напр. епидемиологични и социално-поведенчески) науки и прилагането на тези знания към грижите за пациентите.

- o *Да придобиват нови научни и клинични знания.*
- o *Да прилагат изследователски и аналитичен подход към решаването на клинични и научни проблеми.*
- o *Да преподават на другите.*

Междоличностни и комуникационни умения, които осигуряват ефективен обмен на информация и работа в екип с пациенти, техните семейства и други здравни специалисти.

- o *Да създават и поддържат терапевтична връзка с пациентите и семействата им.*
- o *Да работят ефективно като член на здравен екип.*

Професионализъм, проявен чрез ангажимент за изпълнение на професионални отговорности, придържане към етичните принципи и чувствителност към разнообразни групи пациенти.

- o *Да демонстрират хуманизъм и културна компетентност.*
- o *Да поддържат емоционално, физическо и психическо здраве.*
- o *Да се стремят към непрекъснато личностно и професионално израстване.*
- o *Да демонстрират професионално поведение и отговорност.*

Системно ориентирана практика, която се проявява чрез действия, демонстриращи осведоменост и отзивчивост в по-широкия контекст на системата на здравеопазване, както и способността ефективно да се използват системни ресурси за осигуряване на оптимални грижи.

- o *Да работят ефективно в различни среди и системи за предоставяне на здравни грижи, свързани с тяхната клинична специалност.*
- o *Да координират грижите за пациентите в рамките на системата за здравни грижи, свързани с тяхната клинична специалност.*

Ключови компетентности за учене през целия живот¹, които дисциплината развива:

1

дефинирани през 2018 г. от Съвета на Европейския съюз ([https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/HTML/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=EN))

Езикова грамотност способността за разпознаване, разбиране, изразяване, създаване и тълкуване на понятия, чувства, факти и мнения както в устен, така и в писмен вид, при използване на нагледни, звукови материали, аудиоматериали и материали в цифров формат в различни дисциплини и ситуации. Тя предполага способност за общуване и успешно разбиране с останалите хора по подходящ и съзидателен начин.	X
Многоезикова компетентност определя способността за ефективно ползване на различни езици по подходящ начин за комуникация. Тя като цяло обхваща същите основни умения като тези на езиковата грамотност: основава се на способността за разбиране, изразяване и тълкуване на понятия, мисли, чувства, факти и мнения както в устен, така и в писмен вид (слушане, говорене, четене и писане), в подходящ кръг обществени и културни контексти в съответствие със собствените желания или нужди.	X
Математическа компетентност и компетентност в областта на точните науки, технологиите и инженерството А. Математическата компетентност е способността за развиване и прилагане на математическо мислене и поглед с цел решаване на различни проблеми в ситуации от ежедневието. Като се стъпва на добра математическа грамотност, се набляга на разсъждението и дейността, както и на знанията. Математическата компетентност включва в различна степен способността и желанието за използване на математически начини на мислене и представяне (формули, модели, концепции, графики и диаграми). Б. Компетентността в областта на точните науки се отнася до способността и желанието да се обясни природният свят посредством натрупаните знания и използваните методики, включително наблюдение и експериментиране, с цел задаване на въпроси и формулиране на заключения, основани на факти. Компетентностите в областта на технологиите и инженерството са прилагането на тези знания и методики в отговор на предполагаеми човешки желания или нужди. Компетентността в областта на точните науки, технологиите и инженерството включва разбиране на промените, причинени от човешката дейност, и отговорността на отделния гражданин.	
Цифрова компетентност уверено, критично и отговорно ползване и ангажираност с цифровите технологии за учене, на работното място и за участие в обществото. Тя включва информационна грамотност и грамотност по отношение на данните, общуване и сътрудничество, медийна грамотност, създаване на цифрово съдържание (включително програмиране), безопасност (включително благосъстояние в цифрова среда и компетентности във връзка с киберсигурността), свързани с интелектуалната собственост въпроси, решаване на проблеми и критично мислене.	
Личностна компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене способността човек да разсъждава за себе си, да управлява ефективно времето и информацията, да работи конструктивно с други хора, да запазва своята устойчивост и да управлява собственото си учене и кариера. Това включва способност за справяне с несигурността и сложността, за придобиване на умения за учене, за подпомагане на собственото физическо и емоционално	X

благосъстояние, за поддържане на физическото и психичното здраве, за воденето на здравословно осъзнат и ориентиран към бъдещето начин на живот, за съпричастност и за управление на конфликти в един приобщаващ и подкрепящ контекст.	
Гражданска компетентност способността за действие като отговорни граждани и за пълноценно участие в гражданския и социалния живот въз основа на разбиране на социалните, икономическите, правните и политическите понятия и структури, както и световните събития и устойчивост.	
Предприемаческа компетентност способността за действие в съответствие с благоприятни възможности и идеи и за тяхното трансформиране в ценности за другите хора. Тя се основава на творчество, критично мислене, способност за решаване на проблеми, инициативност, постоянство и умение за работа в сътрудничество с цел планиране и управление на проекти, които имат културна, социална или финансова стойност.	
Компетентност за културна осведоменост и изява разбиране и уважение към начина, по който идеи и значение се изразяват творчески и се предават в различните култури и посредством редица изкуства и други форми на културата. Тя включва ангажираност за разбиране, развиване и изразяване на собствените идеи и чувство за собственото място или роля в обществото по разнообразни начини и в най-различен контекст.	X

Методи на обучение
• лекции • семинарни упражнения • казуси, консултации, дискусии

Връзка с други дисциплини от учебния план на специалността
• Психиатрия • Медицинска етика

ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИ И УПРАЖНЕНИЯ

№	I. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИ	ЧАСОВЕ	СЕМЕСТЪР
1.	ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ НА МЕДИЦИНСКАТА ПСИХОЛОГИЯ. ПСИХОЛОГИЯ, ПСИХИАТРИЯ, ПСИХОТЕРАПИЯ. МЕТОДИ НА ПСИХОЛОГИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ	2	IV
2.	ТЕМПЕРАМЕНТ, ХАРАКТЕР ЛИЧНОСТ.	2	IV
3.	ПОВЕДЕНИЕ МОТИВАЦИЯ, НАГЛАСИ. СПЕЦИФИКА НА БОЛНИЧНАТА СРЕДА.	2	IV
4.	МЕХАНИЗМИ НА ПСИХОЛОГИЧНА ЗАЩИТА. ПРЕЖИВЯВАНИЯ СВЪРЗАНИ С БОЛЕСТТА.	2	IV
5.	СТРАХ, ТРЕВОЖНОСТ.	2	IV
6.	СТРЕС. ПСИХОСОМАТИЧНА ЗАВИСИМОСТ.	2	IV
7.	ВЕРБАЛНА И НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЯ	2	IV
8.	МЕТОДИ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧНА ПОМОЩ	1	IV
ОБЩО ЧАСОВЕ:		15	

№	II. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА УПРАЖНЕНИЯ	ЧАСОВЕ	СЕМЕСТЪР
1.	МЕТОДИ НА ПСИХОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА	2	IV
2.	СПРАВЯНЕ СЪС СТРАХ И ТРЕВОЖНОСТ	2	IV
3.	СТРЕС И КРИЗИ, КРИЗИСНА ИНТЕРВЕНЦИЯ	2	IV
4.	НЕВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЯ	2	IV
5.	ВЕРБАЛНА КОМУНИКАЦИЯ. ТЕРАПЕВТИЧНО ИНТЕРВЮ, ОБРАТНА ВРЪЗКА.	2	IV
6.	ПРЕНОС, КОНТРАПРЕНОС И ЗАЩИТНИ МЕХАНИЗМИ В ТЕРАПЕВТИЧНИЯТ КОНТАКТ	2	IV
7.	ВИДОВЕ ПСИХОТЕРАПИЯ И ПСИХОЛОГИЧНО КОНСУЛТИРАНЕ	2	IV
8.	МЕТОДИ ЗА ДИАГНОСТИКА НА ТЕМПЕРАМЕНТ И ЛИЧНОСТ	1	IV
ОБЩО ЧАСОВЕ:		15	

КОНТРОЛ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА, УМЕНИЯТА И КОМПЕТЕНЦИИТЕ

Качеството и обема на усвоените знания, умения и компетенции се установява с помощта на:

- **текущ контрол:** презентация
- **краен контрол:** писмена/устна част: развитие на тема от конспекта

Регламент за провеждане на семестриалния изпит

Допускането до семестриален изпит се осъществява въз основа на изпълнени задачи за самостоятелна работа (по графика за текущ контрол) и системно посещение на упражненията.

Крайната оценка се формира от резултатите от текущия контрол и семестриалния контрол в съотношение 30% : 10% : 60% и се записва като цяло число.

Обективността на оценяването се гарантира чрез прилагането на общовалидни критерии за определяне на нивото на усвоените знания и умения по учебната дисциплина, както следва:

Шестобал на система за оценяване	КРИТЕРИИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НИВОТО НА ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ	Степен на теоретична и практическа подготовка
Отличен 6	МНОГО ВИСОКО НИВО отлични резултати с незначителни пропуски в демонстрирането на знания, умения и компетенции	91-100 %
Мн. добър 5	ВИСОКО НИВО много добри резултати с минимални пропуски в демонстрирането на знания, умения и компетенции	81-90 %
Добър 4	СРЕДНО НИВО добри резултати с определен брой съществени грешки в демонстрирането на знания, умения и компетенции	71-80 %
Среден 3	МИНИМАЛНО ИЗИСКУЕМО НИВО владее и демонстриране на знания, умения и компетенции в обсега на задължителния минимум на овладяване на дисциплината	60-70 %
Слаб 2	ПОД МИНИМАЛНО ИЗИСКУЕМО НИВО демонстриране на знания, умения и компетенции под определения минимум, при което е необходима допълнителна работа за неговото покриване	< 60 %

ЛИТЕРАТУРА и други източници на информация

Препоръчителна литература

1. Александров, И. (2015) Личностни регулативни процеси в болнична среда. Основни направления в психологичната помощ. Варна, Стено.
2. Александров, И. (2018) Посттравматично стресово разстройство. Клинико-психологични аспекти. Варна, Стено.
3. Медицинска психология. (2013) Изд. МУ- Варна.
4. Морисън В., Бенет П. (2013) Въведение в здравната психология. София,
Изток - запад.

КОНСПЕКТ

за семестриален изпит

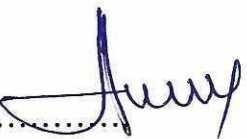
1. Предмет и задачи на медицинската психология. Психология, психиатрия, психотерапия.
2. Методи на психологично изследване. Наблюдение, интервю, експеримент, проучване на продуктите от човешката дейност.
3. Темперамент, характер, личност.
4. Поведение, мотивация нагласа.
5. Механизми на психологична защита.
6. Вътрешна картина на болестта.
7. Страх, тревожност.
8. Стрес.
9. Психосоматична зависимост.
10. Вербална комуникация.
11. Невербална комуникация
12. Ятрогения, психогения, соматогения.
13. Кризи и кризисни интервенции.
14. Методи за оказване на психологична помощ. Психологично консултиране, психотерапия. Специфики на психологичната помощ в болнична среда

Учебната програма е приета на:

Катедрен съвет на Катедрата по „Психиатрия и медицинска психология“	Протокол № 3/14.05. 2026г.
Програмен съвет	Протокол № 1/26.05.26г.
Факултетен съвет	Протокол № 2/27.05.26г.

Изготвил програмата:

(Проф. д-р Петър Петров, д.м.н.)

Съгласувал Ръководител катедра:

(Проф. д-р Петър Петров, д.м.н.)